

Warszawa, dnia 21 listopada 2022 r.

Poz. 2371

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 3 listopada 2022 r.

**w sprawie stosowania dyscyplinarnych środków zapobiegawczych, osadzania żołnierza w izbie zatrzymań
oraz badań mających na celu ustalenie zawartości w organizmie alkoholu, środków odurzających,
substancji psychotropowych lub innych podobnie działających środków**

Na podstawie art. 379 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2305) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób postępowania w sprawach stosowania dyscyplinarnych środków zapobiegawczych, w tym:
 - a) postępowania, odpowiednio, przełożonego dyscyplinarnego, wojskowego organu porządkowego i Żandarmerii Wojskowej przed zastosowaniem tych środków,
 - b) uchylecia, wygaśnięcia lub zmiany postanowienia o zastosowaniu dyscyplinarnego środka zapobiegawczego,
 - c) treści postanowień w tych sprawach,
 - d) sposób i termin zawiadamiania właściwych przełożonych, organów wojskowych i zainteresowanych osób o zastosowaniu dyscyplinarnego środka zapobiegawczego,
 - e) czynności i terminy rozpatrywania zażaleń na zastosowanie dyscyplinarnych środków zapobiegawczych;
- 2) sposób i tryb osadzania żołnierza w izbie zatrzymań, w tym:
 - a) tryb doprowadzania do izby zatrzymań żołnierza, w stosunku do którego zostało wydane postanowienie o osadzeniu w izbie zatrzymań,
 - b) tryb przyjęcia żołnierza doprowadzonego do izby zatrzymań i postępowania w razie jego nieprzyjęcia do izby zatrzymań,
 - c) czynności dokonywane przez obsługę izby zatrzymań wobec osadzonych żołnierzy;
- 3) rodzaje, zakres, przypadki, sposób i tryb dokonywania badań, o których mowa w art. 377 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, oraz sposób postępowania w przypadku odmowy poddania się badaniu przez żołnierza, a także procedurę składania i rozpatrywania zażaleń w tych sprawach.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
- 2) środku – należy przez to rozumieć dyscyplinarny środek zapobiegawczy.

Rozdział 2

Postępowanie w sprawach stosowania dyscyplinarnych środków zapobiegawczych

§ 3. 1. W sytuacji zaistnienia okoliczności mogących uzasadniać konieczność zastosowania środka wobec żołnierza zakres czynności podejmowanych przez stosującego środek wobec żołnierza, z uwzględnieniem ust. 2, obejmuje następujące czynności:

- 1) polecenie żołnierzowi zaprzestania wykonywania wszelkich czynności służbowych do czasu zakończenia czynności ustalających konieczność zastosowania środka;
- 2) ustalenie rodzaju i zakresu badania, jakie powinno zostać przeprowadzone w celu ustalenia istnienia przesłanek do zastosowania środka;
- 3) poddanie żołnierza badaniu, o którym mowa w art. 377 ust. 2 ustawy, a jeżeli przeprowadzenie badania nie jest możliwe – podjęcie czynności mających na celu zabezpieczenie prawidłowego zastosowania środka, w szczególności:
 - a) ustalenie okoliczności i świadków zdarzenia,
 - b) zabezpieczenie przedmiotów mogących świadczyć o konieczności przeprowadzenia badania,
 - c) zabezpieczenie kopii danych z systemów zabezpieczenia technicznego obiektu;
- 4) zwrócenie się do Żandarmerii Wojskowej zgodnie z § 14 ust. 3 w sytuacji, kiedy podmiot stosujący środek nie ma możliwości przeprowadzenia badania określającego stan trzeźwości lub odurzenia żołnierza lub nie jest do tego uprawniony;
- 5) poinformowanie przełożonego dyscyplinarnego żołnierza o podjęciu działań mających na celu ustalenie konieczności zastosowania środka oraz ich rezultatu;
- 6) poinformowanie przełożonego żołnierza o podjęciu działań mających na celu ustalenie konieczności zastosowania środka oraz ich rezultatu;
- 7) poinformowanie żołnierza, wobec którego stosuje się środek, o przyczynach zastosowania środka.

2. Czynności poprzedzające zastosowanie środka podejmują odpowiednio:

- 1) przełożony dyscyplinarny – czynności określone w ust. 1 pkt 1–4 oraz pkt 6 i 7;
- 2) wojskowy organ porządkowy – czynności określone w ust. 1 pkt 1–7;
- 3) Żandarmeria Wojskowa – czynności określone w ust. 1 pkt 1–3 oraz pkt 5 i 7.

3. Brak zgody żołnierza na przeprowadzenie badania nie wstrzymuje możliwości przeprowadzenia tego badania.

4. Brak możliwości przeprowadzenia badania w jednym z zakresów określonych w § 14 ust. 1 nie wyklucza możliwości przeprowadzenia badania w innym zakresie, jeśli pozwoli to na osiągnięcie celu badania określonego w art. 377 ust. 2 ustawy.

§ 4. 1. O zastosowaniu środka informuje się objętego nim żołnierza ustnie, a następnie fakt ten stwierdza się w postanowieniu.

2. Postanowienie o zastosowaniu środka podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Jeżeli po wydaniu postanowienia o zastosowaniu środka nie jest możliwe jego natychmiastowe wykonanie, sporządza się na oryginale postanowienia adnotację, podając przyczynę stanowiącą przeszkodę jego wykonania.

§ 5. 1. Odpis postanowienia o zastosowaniu środka, kopię protokołu badania lub protokołu o braku możliwości przeprowadzenia badania doręcza się niezwłocznie:

- 1) żołnierzowi, którego postanowienie dotyczy, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia wydania postanowienia;
- 2) służbie dyżurnej izby zatrzymań w przypadku wydania postanowienia o zastosowaniu środka w postaci osadzenia w izbie zatrzymań;
- 3) przełożonemu dyscyplinarnemu żołnierzowi, w sytuacji gdy środek wobec żołnierza został zastosowany przez wojskowy organ porządkowy lub przez żołnierza Żandarmerii Wojskowej;
- 4) właściwym organom ścigania i ochrony porządku prawnego, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na możliwość popełnienia przez żołnierza czynu zabronionego, za który grozi odpowiedzialność karna.

2. Odpis postanowienia o zastosowaniu środka doręcza się za pokwitowaniem również organowi kadrowemu oraz organowi finansowemu uprawnionemu do dokonywania potrąceń z należności finansowych żołnierza, jeżeli zastosowany środek uniemożliwia wykonywanie obowiązków służbowych. Organ finansowy w terminie 7 dni od dokonania potrącenia przekazuje wydającemu postanowienie informację o tym fakcie.

3. W przypadku gdy zastosowanie środka wobec żołnierza będzie skutkowało jego nieobecnością w służbie, informację o zastosowaniu tego środka organ wydający postanowienie w tym przedmiocie przekazuje bezpośrednio przełożonemu żołnierza, wobec którego środek ten został zastosowany.

4. Odpis postanowienia jest doręczany żołnierzowi za pokwitowaniem, przez jego bezpośredniego przełożonego, po ustaniu okoliczności uzasadniających zastosowanie środka, z uwzględnieniem § 5 ust. 1 pkt 1.

§ 6. 1. Postanowienie o zastosowaniu środka zawiera:

- 1) określenie stopnia, imię i nazwisko, określenie stanowiska wydającego postanowienie;
- 2) datę i miejsce wydania postanowienia;
- 3) określenie podstawy prawnej wydania postanowienia;
- 4) dane żołnierza, wobec którego zastosowano środek, w tym jego imię, nazwisko, imię ojca, adres zamieszkania, przynależność służbową, serię i numer dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość;
- 5) wskazanie okoliczności stanowiących podstawę zastosowania środka, określonych odpowiednio w art. 375 albo art. 376 ust. 1, albo art. 377 ust. 5 ustawy;
- 6) określenie rodzaju i zakresu zastosowanego środka ze wskazaniem czasu, na jaki został zastosowany;
- 7) sposób postępowania w odniesieniu do wykonania postanowienia o zastosowaniu środka, jeśli stwierdzono przeciwwskazania zdrowotne do osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań – w przypadku zastosowania środka, o którym mowa w art. 374 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- 8) informację o konieczności potrącenia części uposażenia na podstawie art. 457 ust. 2 i 3 albo art. 487 ust. 2 i 3 ustawy – w przypadku gdy wraz z zastosowaniem środka stwierdza się zawinioną przez żołnierza niemożność wykonywania zadań służbowych;
- 9) informację o prawie do złożenia zażalenia na postanowienie, ze wskazaniem terminu na jego wniesienie oraz podmiotu właściwego do jego rozpatrzenia;
- 10) podpis osoby wydającej postanowienie.

2. Postanowienie o zastosowaniu środka podpisuje osoba je wydająca oraz inne osoby biorące udział w czynnościach. Żołnierzowi przed wykonaniem środka przekazuje się ustnie informacje, o których mowa w ust. 1.

3. Zażalenie, o którym mowa w art. 378 ust. 1 ustawy, żołnierz składa poprzez wydającego postanowienie o zastosowaniu środka. Postanowienie o sposobie rozpatrzenia zażalenia przekazuje się żołnierzowi najpóźniej w terminie 14 dni, licząc od dnia przyjęcia zażalenia.

4. Rozpatrujący zażalenie może postanowienie utrzymać w mocy, zmienić je w części albo uchylić je w całości. Postanowienie o rozpatrzeniu zażalenia jest ostateczne.

5. Stwierdzenie wygaśnięcia postanowienia o zastosowaniu środka następuje w drodze postanowienia:

- 1) w momencie ustania przyczyn zastosowania środka, tj. ustania stanu nietrzeźwości lub odurzenia po użyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków;
- 2) z końcem dnia, w którym wobec żołnierza zastosowano środek w postaci niedopuszczenia do wykonywania czynności służbowych;
- 3) nie później niż z upływem 24 godzin od momentu osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań;
- 4) z chwilą doprowadzenia żołnierza do miejsca zamieszkania lub zakwaterowania albo do izby chorych lub zakładu opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 376 ust. 2 ustawy.

6. Postanowienie o wygaśnięciu zastosowania środka zawiera elementy wymienione w ust. 1 pkt 1–4 i 10 oraz informację stwierdzającą wygaśnięcie zastosowania środka. Postanowienie niezwłocznie doręcza się żołnierzowi objętemu środkiem bezpośrednio lub za pośrednictwem przełożonego tego żołnierza.

7. Postanowienie o wygaśnięciu zastosowania środka wydaje niezwłocznie w przypadkach, o których mowa w ust. 5:

- 1) w pkt 1 i 3 – służba dyżurna izby zatrzymań, do której doprowadzono żołnierza celem realizacji środka osadzenia w izbie zatrzymań;
- 2) w pkt 2 – podmiot, który wydał postanowienie o zastosowaniu wobec żołnierza tego środka;
- 3) w pkt 4 – podmiot, który wydał postanowienie o zastosowaniu wobec żołnierza środka po uzyskaniu informacji od realizującego czynność doprowadzenia do podmiotów wskazanych w ust. 5 pkt 4.

8. W sytuacji, o której mowa w ust. 7 pkt 1, odpis postanowienia przesyła się niezwłocznie do podmiotu, który wydał postanowienie o zastosowaniu środka wobec żołnierza.

9. Uchylenie lub zmianę postanowienia o zastosowaniu środka stwierdza się w postanowieniu, które doręcza się żołnierzowi, wobec którego zastosowano ten środek. Postanowienie w tym zakresie zawiera elementy wymienione w ust. 1 w pkt 1–4 i 10 oraz informację stwierdzającą uchylenie lub zmianę postanowienia ze wskazaniem zakresu uchylenia lub zmiany treści pierwotnego postanowienia.

Rozdział 3

Sposób i tryb osadzania żołnierza w izbie zatrzymań

§ 7. 1. Osadzenie żołnierza w izbie zatrzymań w ramach wykonania postanowienia o zastosowaniu środka w postaci osadzenia w izbie zatrzymań wymaga uzyskania zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia tego żołnierza.

2. W celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o braku albo istnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia w izbie zatrzymań wydający postanowienie o zastosowaniu środka w postaci osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań zapewnia niezbędne siły i środki celem doprowadzenia żołnierza na badania lekarskie albo zwraca się o ich zapewnienie do innego uprawnionego podmiotu, o którym mowa w § 8 ust. 1, na warunkach określonych w § 8 ust. 3. Podmiot realizujący doprowadzenie żołnierza na badania lekarskie po uzyskaniu zaświadczenia lekarskiego o istnieniu albo braku przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia w izbie zatrzymań odpowiada za wykonanie postanowienia.

3. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia badania lekarskiego, o którym mowa w ust. 2, zostaną stwierdzone przeciwwskazania zdrowotne do osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań, żołnierza tego doprowadza się do miejsca zamieszkania lub zakwaterowania albo zgodnie z zaleceniami lekarskimi kieruje go do izby chorych lub wskazanego w zaleceniach lekarskich zakładu opieki zdrowotnej.

§ 8. 1. Jeżeli wydający postanowienie o zastosowaniu środka w postaci osadzenia w izbie zatrzymań nie ma możliwości wydzielenia odpowiednich sił i środków niezbędnych do wykonania tego postanowienia lub nie jest do tego upoważniony, to występuje on ustnie lub pisemnie z wnioskiem o ich zapewnienie do właściwego:

- 1) dowódcy jednostki wojskowej;
- 2) oficera dyżurnego jednostki wojskowej;
- 3) oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej;
- 4) oficera inspekcyjnego garnizonu.

2. Za doprowadzenie żołnierza do izby zatrzymań odpowiada wydający postanowienie, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot wydzielający siły i środki niezbędne do wykonania postanowienia.

3. Podmiot, do którego wystąpiono z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, bez zbędnej zwłoki zapewnia siły i środki niezbędne dla właściwej realizacji wydanego postanowienia o zastosowaniu środka w postaci osadzenia w izbie zatrzymań.

4. Z przebiegu podejmowanych czynności od momentu przejęcia żołnierza do momentu jego osadzenia w izbie zatrzymań realizujący doprowadzenie żołnierza sporządza notatkę służbową, którą przesyła się do wydającego postanowienie o zastosowaniu środka celem dołączenia do akt postępowania dyscyplinarnego.

5. Jeśli okres zastosowania środka w postaci osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań pokrywa się z wykonywaniem przez tego żołnierza obowiązków służbowych, odsuwa się go od ich wykonywania na czas zastosowania środka.

§ 9. 1. Osoba podejmująca czynność doprowadzenia żołnierza do izby zatrzymań:

- 1) podaje żołnierzowi swój stopień wojskowy, imię i nazwisko, podstawę prawną oraz przyczynę doprowadzenia;
- 2) sprawdza, czy żołnierz ma przy sobie:
 - a) przedmioty, środki lub substancje zagrażające bezpieczeństwu jego i innych osób,
 - b) wojskowy dokument tożsamości albo – w razie jego utraty lub zniszczenia – inny dokument ze zdjęciem, na podstawie którego można ustalić tożsamość doprowadzanego żołnierza,
 - c) inne przedmioty, których posiadanie przez żołnierza w trakcie doprowadzenia oraz osadzenia jest niecelowe – które to przedmioty osoba ta odbiera żołnierzowi na czas doprowadzenia i osadzenia w izbie zatrzymań;
- 3) sporządza notatkę służbową, w której określa stan żołnierza, w szczególności zamieszcza opis widocznych urazów tego żołnierza oraz swoje uwagi dotyczące jego stanu psychofizycznego.

2. Zwrotowi żołnierzowi nie podlegają przedmioty, środki i substancje, których posiadanie jest zabronione.

§ 10. 1. Notatka służbowa, o której mowa w § 9 ust. 1 pkt 3, zawiera:

- 1) określenie stopnia oraz imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację doprowadzenia oraz osób wykonujących doprowadzenie;
- 2) oznaczenie podmiotu wydającego postanowienie o zastosowaniu środka;
- 3) określenie podstawy prawnej realizacji doprowadzenia;
- 4) określenie stopnia oraz imię i nazwisko doprowadzanego żołnierza;
- 5) wskazanie przedmiotów, dokumentów oraz innych rzeczy przyjętych do depozytu;
- 6) uwagi co do stanu psychofizycznego doprowadzanego żołnierza ze szczególnym uwzględnieniem urazów, widocznych ran i innych zgłaszanych przez doprowadzanego problemów zdrowotnych;
- 7) oznaczenie daty i godziny rozpoczęcia oraz zakończenia realizacji doprowadzenia żołnierza;
- 8) podpis osoby upoważnionej do potwierdzenia faktu przyjęcia żołnierza do izby zatrzymań oraz podpis osoby odpowiedzialnej za realizację doprowadzenia;
- 9) adnotację potwierdzającą zapoznanie się z treścią notatki przez organ wydający postanowienie o zastosowaniu środka.

2. Osoba odpowiedzialna za realizację doprowadzenia do izby zatrzymań przekazuje notatkę służbową do podmiotu wydającego postanowienie o zastosowaniu środka.

§ 11. 1. Jeżeli wobec żołnierza zastosowano środek w postaci osadzenia w izbie zatrzymań, żołnierza objętego tym środkiem doprowadza się do izby zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej właściwej dla miejsca przebywania tego żołnierza.

2. Służbie dyżurnej izby zatrzymań przekazuje się:

- 1) osadzanego żołnierza;
- 2) odpis postanowienia o zastosowaniu środka w postaci osadzenia w izbie zatrzymań;
- 3) kopię protokołu badania, jeżeli był sporządzony;
- 4) depozyt osadzanego żołnierza;
- 5) zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań.

3. Przyjęcie żołnierza do izby zatrzymań oraz przyjęcie jego depozytu służba dyżurna izby zatrzymań kwituje na notatce osoby realizującej doprowadzenie żołnierza, zamieszczając w niej wszelkie swoje uwagi.

4. Służba dyżurna izby zatrzymań wykonuje kopię notatki z realizacji doprowadzenia, a doprowadzający potwierdza jej zgodność własnoręcznym podpisem oraz wpisuje datę i godzinę podpisania.

5. Służba dyżurna izby zatrzymań sprawdza, czy osadzany żołnierz ma przy sobie przedmioty, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2, a następnie umieszcza tego żołnierza w wyznaczonym pomieszczeniu izby zatrzymań.

6. Żołnierz osadzony w izbie zatrzymań nie może być osadzony w jednym pomieszczeniu wspólnie z osobami:

- 1) osadzonymi procesowo;
- 2) wobec których środek w postaci osadzenia w izbie zatrzymań zastosowano w związku z tym samym zdarzeniem;
- 3) płci przeciwnej.

7. Żołnierzowi w trakcie osadzenia w izbie zatrzymań należy zapewnić dostęp do wody pitnej oraz umożliwić mu na jego żądanie skorzystanie z toalety.

8. Komendant izby zatrzymań lub osoba przez niego upoważniona zwalnia z izby zatrzymań żołnierza, gdy wystąpią przesłanki, o których mowa w § 6 ust. 5 pkt 1 lub 3.

9. Zwalniając żołnierza z izby zatrzymań, zwraca mu się depozyt, z zastrzeżeniem § 9 ust. 2.

§ 12. 1. W razie braku możliwości osadzenia żołnierza w izbie zatrzymań komendant izby zatrzymań lub osoba przez niego upoważniona, w porozumieniu z osobą realizującą doprowadzenie żołnierza do izby zatrzymań, podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu z osadzonym żołnierzem, mając na względzie okoliczności, o których mowa w ust. 2.

2. Jeżeli żołnierz nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia swojego i innych osób, to w przypadku, o którym mowa w ust. 1, osoba realizująca doprowadzenie, wykonując postanowienie, może podjąć decyzję o doprowadzeniu żołnierza do miejsca jego zamieszkania. Wówczas depozyt zwraca się żołnierzowi za pokwitowaniem w momencie zakończenia doprowadzenia.

Rozdział 4

Rodzaje, zakres, przypadki, sposób i tryb dokonywania badań

§ 13. 1. Badania przeprowadzane w celu ustalenia zawartości w organizmie żołnierza alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków, zwane dalej „badaniami”, dzielą się na badania laboratoryjne oraz nielaboratoryjne.

2. Polecenie poddania żołnierza badaniu podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Jeżeli stan żołnierza na to pozwala, przed przeprowadzeniem badania należy ustalić rodzaj i ilość spożytego przez niego alkoholu, użytych środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków.

§ 14. 1. Zakres badań, o których mowa w § 13 ust. 1, może obejmować:

- 1) badanie wydychanego powietrza;
- 2) badanie krwi;
- 3) badanie śliny;
- 4) badanie moczu.

2. Do badań nielaboratoryjnych zalicza się badania określone w ust. 1 pkt 1 i 3, natomiast do badań laboratoryjnych zalicza się badania określone w ust. 1 pkt 2 i 4.

3. Dowódca jednostki wojskowej, wojskowy organ porządkowy oraz Żandarmeria Wojskowa są uprawnione do realizacji badań, o których mowa w ust. 1 pkt 1. Do zorganizowania badań, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, w ramach swojej właściwości, z własnej inicjatywy lub na wniosek dowódcy jednostki wojskowej lub wojskowego organu porządkowego jest uprawniona Żandarmeria Wojskowa.

4. Niezależnie od rodzaju badań do ich wykonywania należy wykorzystywać urządzenia i materiały z ważnym świadectwem dopuszczenia do użytku lub wzorcowania.

§ 15. 1. Badanie na zawartość alkoholu w organizmie może obejmować badania, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1 i 2.

2. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się przed badaniem krwi, jeżeli stan badanego żołnierza na to pozwala. Jeżeli w wyniku tego badania stwierdzono zawartość alkoholu w organizmie żołnierza, to nie przeprowadza się dalszych badań, chyba że żąda tego żołnierz objęty badaniem lub wynik badania nie rozstrzyga o stanie trzeźwości tego żołnierza.

3. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się w sposób nieinwazyjny przy użyciu urządzenia elektronicznego, dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą:

- 1) spektrometrii w podczerwieni lub
- 2) utleniania elektrochemicznego

– zwanego dalej „analizatorem wydechu”.

4. Badanie analizatorem wydechu przeprowadza się nie wcześniej niż po upływie 15 minut od chwili zakończenia spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, palenia elektronicznych papierosów lub używania wyrobów tytoniowych bezdymnych przez badanego żołnierza.

5. Badanie wydychanego powietrza może być przeprowadzone przy użyciu analizatora wydechu niewyposażonego w cyfrową prezentację wyniku pomiaru, a także bez użycia ustnika, jeżeli producent analizatora wydechu przewiduje taki sposób jego eksploatacji.

6. Jeżeli badanie, o którym mowa w ust. 5, wykaże obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, niezwłocznie przeprowadza się badanie analizatorem wydechu wyposażonym w cyfrową prezentację wyniku pomiaru z użyciem ustnika. Przepisy § 16 stosuje się.

§ 16. 1. Pomiaru analizatorem wydechu dokonuje się z użyciem ustnika. Ustnik podlega wymianie każdorazowo przed przeprowadzeniem pomiaru. Opakowanie ustnika należy otwierać w obecności osoby badanej.

2. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą, o której mowa w § 15 ust. 3 pkt 1, oraz uzyskania wyniku ponad 0,00 mg/dm³ przeprowadza się niezwłocznie drugi pomiar.

3. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą, o której mowa w § 15 ust. 3 pkt 2, oraz uzyskania wyniku ponad 0,00 mg/dm³ przeprowadza się drugi pomiar po upływie 15 minut.

4. Na żądanie badanego żołnierza albo w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego przestępstwa wynik badania dokonanego analizatorem wydechu przeprowadzonego metodą, o której mowa w § 15 ust. 3 pkt 2, wynoszący ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$ należy zweryfikować za pomocą badania analizatorem wydechu przeprowadzonego metodą, o której mowa w § 15 ust. 3 pkt 1, przez dokonanie dwóch pomiarów. Drugiego pomiaru dokonuje się niezwłocznie po dokonaniu pierwszego pomiaru.

5. W przypadku uzyskania w pierwszym pomiarze analizatorem wydechu wyniku równego $0,10 \text{ mg/dm}^3$ lub większego od $0,10 \text{ mg/dm}^3$, a w drugim pomiarze – wyniku $0,00 \text{ mg/dm}^3$ przeprowadza się niezwłocznie trzeci pomiar tym samym analizatorem wydechu. Jeżeli wynik trzeciego pomiaru wynosi $0,00 \text{ mg/dm}^3$, to badanie nie wskazuje na stan po użyciu alkoholu.

§ 17. 1. Badanie krwi przeprowadza się, jeżeli:

- 1) badany żołnierz odmawia poddania się badaniu, o którym mowa w § 15 ust. 2;
- 2) badany żołnierz pomimo przeprowadzenia badania, o którym mowa w § 15 ust. 2, żąda badania krwi;
- 3) stan badanego żołnierza, w szczególności wynikający ze spożycia alkoholu, choroby układu oddechowego lub z innych przyczyn, uniemożliwia przeprowadzenie badania wydychanego powietrza;
- 4) wystąpił brak wskazania stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu spowodowany przekroczeniem zakresu pomiarowego analizatora wydechu.

2. Badanie krwi pobranej z żyły badanego żołnierza polega na przeprowadzeniu co najmniej dwóch analiz laboratoryjnych krwi:

- 1) metodą chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym i metodą spektrofotometryczną z użyciem dehydrogenazy alkoholowej (metodą enzymatyczną) albo
- 2) metodą chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym przy użyciu dwóch różnych warunków analitycznych.

3. Krew do badania pobiera się do dwóch pojemników w objętości około 5 cm^3 , z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania krwi używa się sprzętu jednorazowego użytku;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się krew, nie wolno dodawać innych substancji – mogą się tam znajdować tylko środki zapobiegające krzepnięciu i rozkładowi krwi umieszczone w każdej probówce przez producenta;
- 3) do pobrania krwi używa się pojemnika jednorazowego użytku uniemożliwiającego zamianę, rozcieńczenie lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 4) do dezynfekcji skóry należy używać jedynie środków odkażających niezawierających alkoholu.

4. Probówki zawierające krew do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości żołnierza, od którego została pobrana krew, przez podanie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL tego żołnierza oraz zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający zmianę ich zawartości lub zniszczenie w czasie przechowywania lub transportu. Czynności te wykonuje się w obecności badanego żołnierza, jeżeli jest to możliwe.

5. Do czasu rozpoczęcia badania krwi pobraną krew przechowuje się w temperaturze od 3°C do 6°C , z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Krew pobrana do badania może być transportowana w temperaturze od 0°C do 25°C nie dłużej niż 72 godziny od momentu pobrania.

7. W pobranej krwi oznacza się zawartość alkoholu.

8. W razie uzasadnionego podejrzenia, że pobranie krwi może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia badanego żołnierza, decyzję o dokonaniu tego badania albo jego nieprzeprowadzeniu podejmuje lekarz, a następnie dokumentuje ją na piśmie. Odpis tego dokumentu doręcza się dowódcy jednostki wojskowej.

§ 18. 1. Badanie krwi w celu ustalenia w organizmie obecności środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków polega na analizie laboratoryjnej krwi pobranej z żyły badanego żołnierza metodą chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową lub inną metodą instrumentalną.

2. Pobranie krwi w celu ustalenia w organizmie obecności środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków odbywa się w sposób określony w § 17 ust. 3–6 i 8.

§ 19. 1. Badanie śliny polega na pobraniu, bez dodawania jakichkolwiek substancji, próbek śliny i ich umieszczeniu w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Badanie śliny przeprowadza się przed innymi badaniami w celu ustalenia zawartości w organizmie środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji.

§ 20. 1. Badanie moczu polega na analizie moczu badanego żołnierza metodami, o których mowa w § 17 ust. 2.

2. Mocz do badania laboratoryjnego pobiera się do dwóch pojemników, w objętości co najmniej po 5 cm³, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemnika jednorazowego użytku uniemożliwiającego zamianę lub rozcieńczenie jego zawartości lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się mocz, nie wolno dodawać innych substancji.

3. W pobranym moczu oznacza się zawartość środków lub substancji powodujących stan nietrzeźwości lub odurzenia.

4. Badanie moczu w celu ustalenia zawartości w organizmie środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków polega na wykonaniu odpowiedniego testu do wykrywania tych środków lub substancji.

5. Pobranie moczu do badania przeprowadza się w warunkach umożliwiających badanemu żołnierzowi zachowanie intymności, w obecności osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe, tej samej płci co osoba badana.

§ 21. 1. Próbki do badań laboratoryjnych pobrane w podmiotach leczniczych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974, 1079 i 2280), przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe zostają niezwłocznie przekazane do najbliższej placówki, o której mowa w § 22 ust. 1.

2. Za dostarczenie próbek innych niż określone w ust. 1 do właściwej placówki odpowiada dowódca jednostki wojskowej (kierownik instytucji cywilnej) wydający postanowienie o zastosowaniu środka.

3. Pojemniki zawierające próbki, o których mowa w § 19 ust. 1 lub § 20 ust. 2, pobrane do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości badanego żołnierza przez podanie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL tego żołnierza oraz zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający zmianę ich zawartości lub zniszczenie w czasie przechowywania lub transportu. Czynności te wykonuje się w obecności badanego żołnierza, jeżeli jest to możliwe.

4. Do czasu rozpoczęcia badania pobranych próbek, o których mowa w § 19 ust. 1 i § 20 ust. 2, przechowuje się je w temperaturze od 3°C do 6°C.

5. Próbki, o których mowa w § 19 ust. 1 i § 20 ust. 2, mogą być transportowane w temperaturze od 0°C do 25°C nie dłużej niż 72 godziny od momentu pobrania.

§ 22. 1. Oznaczanie zawartości alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków w próbkach pobranych do badań laboratoryjnych wykonują:

- 1) laboratoria (pracownie, zakłady) diagnostyczne,
 - 2) zakłady medycyny sądowej i zakłady wyższych uczelni medycznych lub inne jednostki
- na podstawie umowy zawartej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości lub dowódcą jednostki wojskowej.

2. Wyniki badań niezwłocznie przekazuje się dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz objęty badaniem zajmuje stanowisko służbowe, w formie pisemnej albo elektronicznej.

§ 23. 1. Oryginał protokołu badania albo protokołu o braku możliwości przeprowadzenia badania włącza się do te czki akt postępowania dyscyplinarnego.

2. Przeprowadzający badanie odpowiada za sporządzenie protokołu przeprowadzanego badania. Przeprowadzając badanie, można przywołać inną osobę na świadka lub do sporządzenia protokołu tego badania.

3. Protokół badania albo protokół o braku możliwości przeprowadzenia badania powinien zawierać:

- 1) dane badanego żołnierza, w szczególności określenie jego stopnia, imię i nazwisko, datę urodzenia, imię ojca oraz wskazanie numeru dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość;
- 2) informacje o spożytym alkoholu lub przyjętych środkach odurzających, substancjach psychotropowych lub innych podobnie działających substancjach lub środkach – na podstawie oświadczenia żołnierza, o ile odebranie takiego oświadczenia jest możliwe;

- 3) informacje o chorobach, na jakie choruje badany żołnierz – na podstawie oświadczenia żołnierza, o ile odebranie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 4) zakres badania, godzinę i minutę poddania badaniu i uzyskany wynik – w przypadku badań nielaboratoryjnych;
- 5) zakres badania, godzinę i minutę pobrania próbek, oznaczenie pojemnika z próbką oraz imienia i nazwiska osoby pobierającej i badającej próbki;
- 6) określenie przyczyny odstąpienia od badania próbek, odstąpienia od ich pobrania lub przyczyny braku możliwości przeprowadzenia badania;
- 7) informację, czy badanie krwi albo moczu przeprowadzono za zgodą czy na żądanie badanego żołnierza;
- 8) czytelne podpisy: badanego żołnierza oraz osoby przeprowadzającej badanie lub osób pobierających i badających próbki;
- 9) pouczenie o prawie złożenia zażalenia na warunki i sposób przeprowadzenia badania.

§ 24. 1. Stwierdzenie wydania polecenia poddania się badaniu umieszcza się w odrębnie wydanym rozkazie lub w decyzji przełożonego dyscyplinarnego, do których dołącza się pouczenie o prawie do wniesienia zażalenia na warunki i sposób przeprowadzenia badania.

2. Wyciąg z dokumentu, o którym mowa w ust. 1, doręcza się żołnierzowi bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 7 dni od momentu wydania polecenia.

3. Do rozpatrywania zażaleń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 6 ust. 3 i 4, przy czym rozpatrzenie zażalenia następuje w drodze postanowienia wydawanego przez rozpatrującego je wyższego przełożonego dyscyplinarnego, przełożonego wojskowego organu porządkowego albo komendanta jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, których żołnierz wydał polecenie poddania się badaniu.

4. Postanowienie wydane w wyniku rozpatrzenia zażalenia, o którym mowa w ust. 1, może stanowić o uwzględnieniu bądź nieuwzględnieniu zażalenia.

Rozdział 5

Postępowanie w sytuacjach nadzwyczajnych

§ 25. 1. W przypadku realizacji czynności, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, po ogłoszeniu mobilizacji, w stanach nadzwyczajnych, w czasie wojny, a także podczas wykonywania zadań służbowych w strefie działań wojennych oraz w przypadku użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, jak również w przypadku udziału w akcjach humanitarnych, poszukiwawczych lub ratowniczych dopuszcza się odstąpienie od terminów i sposobu dokumentowania czynności, jeżeli ich dotrzymanie nie jest możliwe lub jest bardzo utrudnione.

2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, należy jednak poinformować o tym żołnierza objętego środkami lub badaniami i wskazać powód odstąpienia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowy i końcowy

§ 26. Postanowienia o zastosowaniu środków sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują swoją ważność.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: z up. *M. Wiśniewski*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 kwietnia 2010 r. w sprawie dyscyplinarnych środków zapobiegawczych (Dz. U. poz. 415 oraz z 2017 r. poz. 33), które zgodnie z art. 822 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2305) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.